

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2020

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2020

RAPORT ANUAL

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)
20.80009.0807.38 „Evaluarea multidimensională și dezvoltarea ecosistemului
antreprenorial la nivel național și regional în vederea impulsivării sectorului
IMM în Republica Moldova”**

Prioritatea Strategică

IV. Provocări societale

Conducătorul proiectului

VINOGRADOVA Natalia

Directorul organizației

STRATAN Alexandru

Consiliul științific INCE

TIMUȘ Angela

Chișinău 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

1. Elaborarea metodologiei de evaluare a ecosistemului antreprenorial având în vedere situația actuală din Republica Moldova (INCE).
2. Elaborarea recomandărilor metodologice privind evaluarea activității incubatoarelor de afaceri, amplasate în mediul universitar (USM).

2. Obiectivele etapei anuale

1. Calcularea și monitorizarea principalilor indicatori ai dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) în Republica Moldova.
2. Analiza conceptului de "ecosistem antreprenorial" și componentelor-cheie ale acestuia.
3. Elaborarea metodologiei de evaluare a ecosistemului antreprenorial pentru Republica Moldova.
4. Evidențierea rolului incubatorului de afaceri din mediul universitar și mediul de afaceri (USM).
5. Elaborarea recomandărilor metodologice privind evaluarea activității incubatoarelor de afaceri, amplasate în mediul universitar (USM).

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Calcularea și monitorizarea indicatorilor dezvoltării sectorului IMM.
2. Analiza conceptului de "ecosistem antreprenorial".
3. Identificarea componentelor-cheie ale conceptului de "ecosistem antreprenorial" având în vedere specificul ecosistemului respectiv în Republica Moldova.
4. Analiza succintă a componentelor-cheie, indicatorilor și documentelor de politici, necesare pentru evaluarea ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova.
5. Elaborarea metodologiei de evaluare a ecosistemului antreprenorial cu accent pe sectorul IMM.
6. Evidențierea rolului incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a ecosistemului antreprenorial. - USM
7. Cercetarea abordărilor conceptuale și delimitările Incubatorului de afaceri din mediul universitar și mediul de afaceri. - USM
8. Elaborarea recomandărilor metodologice orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri amplasate în mediul universitar. – USM

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Au fost calculați și monitorizați principalii indicatori ai dezvoltării sectorului IMM:
 - 1.1. A fost elaborată o schemă "cadru" pentru analiza sectorului IMM în contextul dezvoltării antreprenoriatului.
 - 1.2. A fost efectuată analiza indicatorilor sectorului IMM în Republica Moldova în contextul dezvoltării antreprenoriatului:
 - 1.2.1. Analiza indicatorilor IMM-urilor după mărimea întreprinderilor.
 - 1.2.2. Analiza indicatorilor IMM-urilor pe genuri de activitate.
 - 1.2.3. Analiza indicatorilor IMM-urilor pe regiuni economice.
 - 1.2.4. Analiza indicatorilor de înregistrare și radiere a întreprinderilor.
 - 1.2.5. Evaluarea indicatorilor demografici ai întreprinderilor.

1.2.6. Analiza succintă a datelor Serviciului Fiscal de Stat privind numărul agenților economici declarați în stare de insolvabilitate.

1.2.7. Analiza indicatorilor privind patentele de întreprinzător.

2. A fost efectuată analiza conceptului de ”ecosistem antreprenorial” și identificate componentele-cheie ale acestuia:

2.1. A fost generalizată experiența străină privind stabilirea conceptului de ”ecosistem antreprenorial” și componentelor-cheie ale acestuia.

2.2. Au fost identificate componentele-cheie ale „ecosistemului antreprenorial” în Republica Moldova.

3. A fost efectuată analiza succintă a componentelor-cheie, indicatorilor și documentelor de politici, necesare pentru evaluarea ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova:

3.1. Instituțiile de susținere a afacerilor.

3.2. Capitalul uman și cultura antreprenorială.

3.3. Elaborarea și implementarea inovațiilor în cadrul întreprinderilor.

3.4. Condițiile de piață și rețelele de afaceri.

3.5. Accesul la finanțe.

4. A fost evaluată realizarea componentelor Foi de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova conform Raportului de implementare a Matricei de politici în a.2019.

5. Au fost studiate aspectele incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a ecosistemului antreprenorial:

5.1. A fost identificat rolul incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a ecosistemului antreprenorial.

5.2. Au fost generalizate abordările conceptuale și delimitările Incubatorului de afaceri din mediul universitar și mediul de afaceri.

5.3. Au fost elaborate recomandările metodologice, orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri, amplasate în mediul universitar.

6. A fost elaborată metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial cu accent pe sectorul IMM.

7. A fost elaborat modelul econometric pentru prognozarea principalilor indicatori ai sectorului IMM pe termen mediu în Republica Moldova.

5. Rezultatele obținute

Scopul proiectului respectiv este evaluarea multidimensională a ecosistemului antreprenorial la nivel național și regional în vederea impulsivării sectorului IMM în Republica Moldova. Obiectivul principal al acestui scop, stabilit pentru primul an al realizării proiectului (2020) este elaborarea metodologiei de evaluare a ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova.

Pentru identificarea tendințelor în dezvoltarea sectorului IMM și identificarea factorilor, care îl stimulează sau a principalelor constrângeri în activitatea micilor antreprenori din Republica Moldova **a fost realizată calcularea, monitorizarea și analiza principalilor indicatori ai dezvoltării sectorului IMM** în profilul unor grupuri de întreprinderi. Analiza efectuată, în special, a arătat: i) IMM-urile constituie 98,6% din numărul total al întreprinderilor din Moldova, în cadrul acestora sunt angajați 60,9% salariați. În a.2019, veniturile din vânzări ale IMM-urilor au constituit

39,5% din venituri din vânzări în total pe economie. Rezultatul financiar până la impozitare, înregistrat de IMM-uri a constituit 12 386,3 mil. lei, sau 47,2% din totalul rezultatului financiar de până la impozitare, înregistrat de către întreprinderile autohtone din țară. ii) Evoluția numărului de IMM-uri pe parcursul anilor 2015-2019 a posedat o traiectorie ascendentă, majorându-se cu 5 363 de unități, sau 10,6%. iii) Indicatorul evoluției numărului de IMM-uri la 1000 locuitori în perioadă 2015-2019 de asemenea posedă tendință de creștere: în a.2019 acesta a constituit 15,8 unități. iv) Potrivit datelor BNS, în a.2019 ponderea cea mai mare în totalul IMM-urilor aparține întreprinderilor micro (85,9%). Genul de activitate, în care este antrenat cel mai mare număr de IMM-uri este sectorul Comerț (36,3%), urmat de Activități profesionale, științifice și tehnice (8,7%), Industria prelucrătoare (8,4%) și Agricultură (7,9%). Cele mai mari creșteri a numărului de IMM-uri în a.2019 s-au înregistrat în sectorul Transport și depozitare, iar cele mai mari reduceri – în sectorul Comerț. v) Din numărul total de IMM-uri, peste 78% sunt concentrate în centrul țării, fapt care contribuie semnificativ la dezvoltarea zonei și crearea unui mediu propice pentru micul business. vi) Analiza indicatorilor de înregistrare și radiere a întreprinderilor a arătat, că începând cu anul 2017, pentru prima dată, în ultimii aproximativ 20 ani, numărul întreprinderilor radiate l-a depășit pe cel al întreprinderilor înregistrate. Astfel, per ansamblu, numărul net de întreprinderi nou create în anul 2017 a constituit -2134 de unități, ajungând în anul 2019 la -4030 unități. vii) Analiza indicatorilor cu privire la demografia întreprinderilor a scos în evidență, că ratele de supraviețuire a întreprinderilor din Republica Moldova sunt mult sub media țărilor OCDE și constituie doar 44,2% pentru întreprinderile create în anul 2017 și care au supraviețuit în anul 2018 (1 an), respectiv 40,9% pentru întreprinderile nou create în anul 2016 și care și-au continuat activitatea și în anul 2018 (2 ani). Astfel, per total economie, între 55% și 60% de întreprinderi nou create au suportat un eșec în primul an, respectiv al doilea an de activitate antreprenorială. viii) Un număr considerabil de afaceri individuale sunt desfășurate în Republica Moldova în baza patentei de întreprinzător. Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat, la 31 decembrie anul 2019 au fost valabile 13794 patente de întreprinzător, dintre care 51,8% - în comerțul cu amănuntul; 12,8% - în sfera serviciilor de frizerie și cosmetice.

Pentru conturarea obiectului cercetării a fost analizat conceptul de **”ecosistem antreprenorial” și identificați componentele-cheie ale acestuia**. Deoarece în lume nu există o definiție unică a „ecosistemului antreprenorial”, au fost generalizate definițiile existente propuse de cercetătorii străini. În baza acestora a fost formulată propria definiție, care a fost luată ca bază pentru implementarea proiectului științific respectiv: ecosistemul antreprenorial este o totalitate de participanți ai mediului antreprenorial, care interacționează între ei într-o anumită zonă geografică și de condiții, care asigură crearea de întreprinderi și dezvoltarea acestora. În afară de aceasta, au fost cercetate principalele caracteristici ale ecosistemelor antreprenoriale și identificate componentele-cheie ale acestora în baza cercetărilor organizațiilor internaționale.

A fost efectuată analiza succintă a componentelor-cheie, indicatorilor și documentelor de politici, necesare pentru evaluarea ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova. În special, a fost efectuată analiza succintă a următoarelor componente ale ecosistemului antreprenorial: i) instituțiile de susținere a afacerilor, ii) capitalul uman și cultura antreprenorială; iii) activitatea de inovare; iv) condițiile de piață și rețelele de afaceri, v) accesul la finanțe. Deoarece una dintre direcțiile evaluării ecosistemului antreprenorial din țară este analiza documentelor

strategice, care influențează asupra întreprinderilor și competitivității economiei naționale în ansamblu, a fost evaluată realizarea componentelor Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova conform Raportului de implementare a Matricei de politici în a.2019.

Proiectul se realizează în parteneriat cu echipa din cadrul Universității de Stat din Moldova (USM); cercetarea USM în cadrul proiectului este orientată spre consolidarea incubatoarelor de afaceri, amplasate în universități în vederea dezvoltării abilităților și competențelor antreprenoriale ale tinerilor. În special, în a.2020 echipa USM a realizat următoarele: i) **A fost identificat rolul incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a ecosistemului antreprenorial;** ii) **Au fost generalizate abordările conceptuale și delimitările Incubatorului de afaceri din mediul universitar și mediul de afaceri;** iii) **Au fost elaborate recomandările metodologice, orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri, amplasate în mediul universitar.**

A fost elaborată metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial cu accent pe sectorul IMM. Metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial propusă include trei capitole: i) Sistemul de indicatori cantitativi în baza indicatorilor statistici și altor date secundare pentru monitorizarea dezvoltării antreprenoriatului, inclusiv sectorului IMM. În acest scop a fost elaborată o schemă ”cadru” pentru analiza sectorului IMM în contextul dezvoltării antreprenoriatului. ii) Analiza documentelor de politici de stat în domeniul cercetat. iii) Evaluarea percepției mediului de afaceri vizavi de tendințele schimbării principalelor componente ale ecosistemului antreprenorial, în baza chestionării antreprenorilor. A fost elaborat Chestionarul pentru antreprenori. Testarea metodologiei elaborate este planificată pentru a.2021.

Unul dintre factorii, care au avut cel mai puternic impact asupra tuturor domeniilor vieții în a.2020 a fost pandemia Covid-19. Pentru evaluarea impactului pandemiei asupra antreprenoriatului în Republica Moldova, în special, asupra sectorului IMM, **a fost elaborat modelul econometric pentru a prognoza dezvoltarea principalilor indicatori ai acestuia pe termen mediu.** Au fost elaborate câteva variante ale modelului ținând cont de impactul diferitor factori. Ultima variantă la momentul actual a modelului include 9 ecuații, în care sunt folosite 39 de variabile, dintre care 30 – exogene și 9 – endogene. Pentru estimarea ecuațiilor a fost folosit pachetul econometric EViews.8. Calculele s-au bazat pe principalii macro indicatori prognozați și publicați de Fondul Monetar Internațional. În baza modelului propus a fost efectuată prognoza pentru anii 2020-2023 a următorilor indicatori: numărul întreprinderilor, numărul salariaților, volumul veniturilor din vânzări, profit (pierderi) până la impozitare - total pe întreprinderi, inclusiv IMM (se prognozează o reducere semnificativă a tuturor indicatorilor în 2020-2021; ratele prognozate de creștere a indicatorilor financiari din sectorul IMM sunt relativ mai mici decât ratele de creștere a indicatorilor tuturor întreprinderilor, ceea ce indică o vulnerabilitate mai mare a întreprinderilor mici și mijlocii). Continuarea activității de îmbunătățire a modelului este planificată și pentru a.2021.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice

1. Capitole în monografii editate în străinătate

- ACULAI E.; STRATAN A.; VINOGRADOVA N. Features of the Entrepreneurial Mindset of SMEs' Owners in an Unfriendly Environment (Case of the Republic of Moldova). În: „Organisational Mindset of Entrepreneurship” (Edited by V.Ramadani; R.Palalic; L.-P.Dana; N.Krueger). - SPRINGER, 2020, pp. 101-120. - 1,4 c.a.

2. Articole în reviste științifice

2.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS:

- VINOGRADOVA N., BOLDURAT V., ACULAI E. Women's Entrepreneurship: Special Needs and Policy Priorities (experience of the Republic of Moldova). - In: The South East European Journal of Economics and Business. ISSN 2233-1999. (se află în proces de recenzare) - 1.3 c.a.

2.2. în reviste din străinătate

- СТРАТАН А., ВІНОГРАДОВА Н. Влияние пандемии Covid-19 на компоненты предпринимательской экосистемы в Республике Молдова. În: Вестник Института экономики НАН Беларуси. (in editie). - 0,57 c.a.

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Categoria B:

- ACULAI E., SAGHIN L. Special Needs of Entrepreneurs With Disabilities in the Condition of the Republic of Moldova. – În: Economie și Sociologie, nr. 1, 2020, p. 31-42, – 1,0 c.a. ISSN: 1857-4130. DOI: 10.36004/nier.es.2020.1-03
- DOGA-MÎRZAC M. Cercetarea abordărilor conceptuale ale incubatorului de afaceri amplasate în cadrul mediului de afaceri. În: Studia Universitatis Moldaviae, Seria „Științe exacte și economice”, nr. 2 (132), pag. 52-61, Chișinău, 2020, - 0,9 c.a. ISSN 1857-2073, ISSN 2345-1033.
- MULIC A., ULIAN E. Evidențierea rolului incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a „ecosistemului antreprenorial. În: Studia Universitatis Moldaviae, Seria „Științe exacte și economice”, pp. 62-69. - 0,67 c.a. ISSN 1857-2073. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3978153>.

Categoria C:

- GANCIUCOV V. The econometric model for SME development in the Republic of Moldova. In: Intellectus. ISSN 1810-7079 (în ediție). - 0,5 c.a.

3. Articole în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare):

- NOVAC A., MAIER L. Politica de dezvoltare a IMM-urilor: susținerea educației

antreprenoriale a tinerilor din Republica Moldova. În: Materialele Simpozionului internațional „Experiență. Cunoaștere. Provocări contemporane” – Ediția a șasea – „Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”. Universitatea ARTIFEX., 14-15 mai 2020. România, or.București, pp. 174-180. – 0,43 c.a ISBN 978 – 606 – 8716 – 54 – 1.

- MAIER L. Inovarea – cea mai mare provocare pentru IMM-urile din Republica Moldova. În: Materialele Simpozionului internațional „Experiență. Cunoaștere. Provocări contemporane” – Ediția a șasea – „Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”. Universitatea ARTIFEX., 14-15 mai 2020. România, or.București, pp.249-260 – ISBN 978 – 606 – 8716 – 54 – 1.
- NOVAC A. Considerations regarding the innovation infrastructure in the Republic of Moldova. În: International Scientific-Practical Conference ”Приоритетные направления международных экономических отношений в XXI веке”, 24-25 aprilie 2020, Baku, Azerbadjan (in editie). – 0,47 c.a.
- STRATAN A., NOVAC A., VINOGRADOVA N. Cooperation for Innovation: Opportunities and Challenges for SMEs (The Case of the Republic of Moldova). In: International Conference Proceedings ”Innovative business management and global entrepreneurship”, 04 septembrie, 2020, București, România. (in editie). – 1,1 c.a.
- BOLDURAT V. SME’s situation within a DCFTA context through COVID-19 crisis. In: International Conference Proceedings ”Innovative business management and global entrepreneurship”, 04 septembrie, 2020, București, România. (in editie). – 0,5 c.a.
- IANIOGLO A. Aspecte privind discrepanța dintre cererea și oferta pe piața muncii în Republica Moldova. Proceedings of the International Symposium: Experience. Knowledge. Contemporary Challenges, 6th ed. “Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”, București, România, 2020, p.397-409. ISBN 978-606-8716-54-1.

3.2. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională:

- UNGUREAN D. Cercetarea abordărilor conceptuale ale incubatorului de afaceri amplasate în mediul universitar. În: Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”, Științe economice, USM, 10-11 noiembrie 2020, p. 234-238, - 0,32 c.a. CZU: 001.895:334:378.4

4. Teze în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

- ВІНОГРАДОВА Н.В. Особенности и сложности регулирования предпринимательской деятельности на основе использования предпринимательского патента в Республике Молдова. В: «Стратегические направления социально-экономического и финансового развития национальной экономики» (Тезисы докладов III Международной научно-практической

конференции, Минск, 1-2 октября 2020)/ Научное электронное издание. Минск, Институт бизнеса БГУ, 2020. С.130-132. ISBN 978-985-7214-34-1.

3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

- MULIC A., ULIAN E. Recomandările metodologice orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri amplasate în mediul universitar. În: International Scientific Conference „Modern Paradigms in the Development of the National and World Economy” (Book of abstracts). October 30-31, 2020. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de științe economice. P.32. ISBN 978-9975-152-47-1.
- IANIOGLO A. Aspecte privind accesul la finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii în era Covid-19 (Abstract extins). In: Conferința științifică internațională „Economic and social implications of the COVID-19 pandemic: analysis, forecasts and consequences mitigation strategies”, INCE, 2020. (in editie).

5. Alte publicații

- NOVAC, A. Mediul de afaceri (Capitolul al V-lea) În: publicația trimestrială Tendințe în economia Moldovei, nr. 35/2020. pag.49-51. Chisinau: INCE. ISSN 1857-3134
- NOVAC, A. Mediul de afaceri (Capitolul al V-lea) În: publicația trimestrială Tendințe în economia Moldovei, nr. 36/2020. pag. 62-65. Chisinau: INCE. ISSN 1857-3134
- NOVAC, A. Mediul de afaceri (Capitolul al V-lea) În: publicația trimestrială Tendințe în economia Moldovei, nr. 37/2020, pp.53-55, Chisinau: INCE. ISSN 1857-3134
- NOVAC, A. Mediul de afaceri (Capitolul al V-lea) În: publicația trimestrială Tendințe în economia Moldovei, nr. 38/2020, pp. 72-80, Chisinau: INCE. ISSN 1857-3134

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumat/abstracte) la foruri științifice

Lista forurilor la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul proiectului:

1) Masa rotundă **„Problemele dezvoltării infrastructurii de suport – parte importantă a ecosistemului antreprenorial”**, organizată în cadrul secției „Cercetări în antreprenoriat” a INCE, 15 octombrie 2020 (<https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/mese-rotunde/1305-a-n-u-n-.html>).

Participarea cu prezentare (comunicare):

- VINOGRADOVA N. „Ecosistemul antreprenorial în Republica Moldova – privire de ansamblu”;
- BOLDURAT V. „Instituțiile naționale de suport și importanța acestora în viziunea cercetărilor efectuate,,;
- DOGA-MÎRZAC M. „Incubatoarele universitare – importanța acestora în implicarea tinerilor în afaceri”.

Participanți pasivi din cadrul proiectului: NOVAC A., MAIER L., IANIOGLO A., FALA V., ACULAI E.

2) Simpozionul internațional „Experiență. Cunoaștere. Provocări contemporane” – Ediția a șasea – **„Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”** („Omenirea la o răscruce de drumuri. Între economia digitală și Nevoia unei paradigme de întoarcere la natură”), organizată de Universitatea ARTIFEX, România, or.București, 14-15 mai 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- NOVAC A., MAIER L. Politica de dezvoltare a IMM-urilor: susținerea educației antreprenoriale a tinerilor din Republica Moldova. În: Materialele Simpozionului internațional „Experiență. Cunoaștere. Provocări contemporane” – Ediția a șasea – „Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”. Universitatea ARTIFEX., 14-15 mai 2020. România, or.București, pp. 174-180. – 0,43 c.a ISBN 978 – 606 – 8716 – 54 – 1.
- MAIER L. Inovarea – cea mai mare provocare pentru IMM-urile din Republica Moldova. În: Materialele Simpozionului internațional „Experiență. Cunoaștere. Provocări contemporane” – Ediția a șasea – „Humanity at a crossroad. Between digital Economy and Need for a Paradigm of going back to Nature”. Universitatea ARTIFEX., 14-15 mai 2020. România, or.București, pp.249-260 – ISBN 978 – 606 – 8716 – 54 – 1.

Participanți pasivi din cadrul proiectului: VINOGRADOVA N.

3) Conferința internațională științifico-practică **”Приоритетные направления международных экономических отношений в XXI веке”** („Domenii prioritare ale relațiilor economice internaționale în secolul XXI”), organizată de Agenția de Stat pentru Turism din Republica Azerbaidjan și Universitatea de Turism și Management din Azerbaidjan. Azerbaidjan, Baku. 24-25 aprilie 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- NOVAC A. Considerations regarding the innovation infrastructure in the Republic of Moldova. În: International Scientific-Practical Conference ”Приоритетные направления международных экономических отношений в XXI веке”, 24-25 aprilie 2020, Baku, Azerbaidjan (in editie). – 0,47 c.a.

4) Conferința internațională on-line **„Innovative Business Management and Global Entrepreneurship”** („Managementul Businessului Inovațional și Antreprenoriatul Global”), organizată de Universitatea de Științe Economice și Umane din Varșovia, Polonia; Academia Română, Institutul de Economie Națională, România; Universitatea de Sud-Vest „Neofit Rilski”, Bulgaria; Institutul Național de Cercetări Economice, Moldova; Rețeaua de Cercetare în Științe Sociale și Afaceri din Surabaya, Indonezia. 4 septembrie 2020.

Participarea cu prezentări (comunicări):

- STRATAN A., NOVAC A., VINOGRADOVA N. Cooperation for Innovation:

Opportunities and Challenges for SMEs (The Case of the Republic of Moldova). In: International Conference Proceedings "Innovative business management and global entrepreneurship", 04 septembrie, 2020, București, România. (in editie). – 1,1 c.a.

- BOLDURAT V. SME's situation within a DCFTA context through COVID-19 crisis. In: International Conference Proceedings "Innovative business management and global entrepreneurship", 04 septembrie, 2020, București, România. (in editie). – 0,5 c.a.

5) Conferința internațională științifico-practică „**Стратегия развития экономики Беларуси: вызовы, инструменты реализации и перспективы**” („**Strategia de dezvoltare a economiei din Belarus: provocări, instrumente de implementare și perspective**”), organizată de Institutul de Economie al Academiei Naționale de Științe din Belarus. Belarus, Minsk, 15-16 octombrie 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare) la sesiune plenară:

- STRATAN A., VINOGRADOVA N. Влияние пандемии Covid-19 на компоненты предпринимательской экосистемы в Республике Молдова.

6) Conferința științifico-practică internațională „**Стратегические направления социально-экономического и финансового развития национальной экономики**” („**Directii strategice de dezvoltare socio-economică și financiară a economiei naționale,**”), organizată de Institutul de Business al Universității de Stat din Belarus. Belarus, or.Minsk, 01.10.2020.

Participarea cu prezentare (comunicare) la sesiune plenară:

- VINOGRADOVA N. Особенности и сложности регулирования предпринимательской деятельности на основе использования предпринимательского патента в Республике Молдова. В: «Стратегические направления социально-экономического и финансового развития национальной экономики» (Тезисы докладов III Международной научно-практической конференции, Минск, 1-2 октября 2020)/ Научное электронное издание. Минск, Институт бизнеса БГУ, 2020. С.130-132. ISBN 978-985-7214-34-1.

7) Conferința Științifică Internațională „**Implicațiile economice și sociale ale pandemiei COVID-19: analize, prognoze și strategii de atenuare a consecințelor**”, organizată de INCE, Moldova, Chișinău, 23 octombrie, 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- IANIOGLO A. Aspecte privind accesul la finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii în era Covid-19 (Abstract extins). In: Conferința științifică internațională „Economic and social implications of the COVID-19 pandemic: analysis, forecasts and consequences mitigation strategies”, INCE, 2020. (in editie).

Participanți pasivi din cadrul proiectului: NOVAC A., MAIER L., VINOGRADOVA N., BOLDURAT V., FALA V.

8) Seminarul științific „**Produsele financiare moderne în dezvoltarea economiei**” în cadrul Facultății Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 26 iunie 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- MULIC, A. „Structura și procesul de organizare a activității incubatorului de afaceri din mediul universitar în corelație cu ecosistemului antreprenorial”.
- DOGA-MÎRZAC, M. „Evidențierea rolului incubatorului de afaceri din mediul universitar și mediul de afaceri”.

9) Conferința științifică națională cu participare internațională **„Integrare prin cercetare și inovare”**, Secțiune Științe economice, USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- UNGUREAN D. Cercetarea abordărilor conceptuale ale incubatorului de afaceri amplasate în mediul universitar. În: Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”, Științe economice, USM, 10-11 noiembrie 2020, p. 234-238, - 0,32 c.a. CZU: 001.895:334:378.4

10) Conferința Științifică Internațională **„Modern Paradigms in the Development of the National and World Economy”** („Paradigme moderne în dezvoltarea economiei naționale și mondiale”), organizată de Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de științe economice. Moldova, Chișinău, 30 – 31 octombrie 2020.

Participarea cu prezentare (comunicare):

- MULIC A., ULIAN E. Recomandările metodologice orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri amplasate în mediul universitar. În: International Scientific Conference „Modern Paradigms in the Development of the National and World Economy” (Book of abstracts). October 30-31, 2020. Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de științe economice. P.32. ISBN 978-9975-152-47-1.

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

9. Materializarea rezultatelor obținute

10. Dificultățile în realizarea proiectului

- 1) În legătură cu reducerea finanțării proiectului cu 30% în comparație cu varianta, depusă în cererea de proiect, nu a fost posibilă menținerea tuturor participanților potențiali, inclusiv tineri.
- 2) În contextul epidemiologic cauzat de COVID-19, nu a fost posibil de a realiza deplasările, planificate pentru anul 2020. În acest context devizul de cheltuieli a fost modificat.

11. Concluzii

În a.2020 în cadrul proiectului au fost obținute următoarele rezultate: 1) Au fost calculați și monitorizați principalii indicatori ai dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). 2) A fost efectuată analiza conceptului de "ecosistem antreprenorial" și identificate componentele-cheie ale acestuia. 3) A fost efectuată analiza succintă a componentelor-cheie, indicatorilor și documentelor de politici, necesare pentru evaluarea ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova. 4) A fost evaluată realizarea componentelor Foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova conform Raportului de implementare a Matricei de politici în a.2019. 5) Au fost studiate unele aspecte ale incubatorului de afaceri din mediul universitar ca componentă importantă a ecosistemului antreprenorial, în special, au fost elaborate recomandările metodologice, orientate spre evaluarea activității incubatoarelor de afaceri amplasate în mediul universitar. 6) A fost elaborată metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial cu accent pe sectorul IMM. 7) A fost elaborat modelul econometric pentru prognozarea principalilor indicatori ai sectorului IMM pe termen mediu în Republica Moldova. Rezultatele obținute au fost reflectate în 21 lucrări științifice și prezentate în cadrul a 10 foruri științifice, inclusiv a Mesei rotunde, organizate de participanții proiectului, a 8 conferințe internaționale, 1 seminar științific în cadrul USM.

In 2020, the following results were obtained within the project: 1) The main indicators of the development of the small and medium-sized enterprises (SME) sector have been calculated and monitored. 2) The analysis of the concept of „entrepreneurial ecosystem” was performed and its key components were identified. 3) The brief analysis of the key components, indicators and policy documents necessary for the evaluation of the entrepreneurial ecosystem in Moldova was performed. 4) The achievement of the components of the Roadmap for improving the competitiveness of the Republic of Moldova was evaluated according to the Report on the implementation of the Policy Matrix in 2019. 5) Some aspects of the business incubator in the university environment as an important component of the entrepreneurial ecosystem were studied, in particular, methodological recommendations were developed, aimed at evaluating the activity of business incubators located in the university environment. 6) The methodology for assessing the entrepreneurial ecosystem with a focus on the SME sector was developed. 7) The econometric model was developed for medium-term forecasting of the main indicators of the SME sector in the Republic of Moldova. The results were reflected in 21 scientific papers and presented in 10 scientific forums, including the Round Table, organized by the project participants, 8 international conferences, 1 scientific seminar at the State University of Moldova.

Conducătorul de proiect + VINOGRADOVA Natalia

Data: 25.11.2020

**Extras din procesul verbal nr.4
al ședinței Consiliului Științific al
Institutului Național de Cercetări Economice**

25 noiembrie 2020

**La ședință au fost prezenți
13 din 15 membri ai Consiliului Științific**
Stratan Alexandru, m.c., dr.hab.prof.univ.; Gagauz Olga, dr.
hab., conf.cerc.; Timuș Angela, dr., conf. cerc.; Bajura Tudor,
dr.hab., prof.univ.; Perciun Rodica, dr.hab., conf. cerc.;
Buciuceanu-Vrabie Mariana, dr., conf.cerc.; Colesnicova
Tatiana, dr., conf. cerc.; Ignat Anatol, dr., conf. cerc.
Iordachi Victoria, dr., conf. cerc.; Vinogradova Natalia, dr.,
conf. cerc.; Ianioglo Alina, dr., Fala Victoria; Bordian Elena
Experți prezenți la ședință:
Belostecinic Grigore, acad., dr.hab., prof.
Dănilă Aurelian, dr.hab., prof.

S-A DISCUTAT:

Cu privire la rezultatele implementării în anul 2020 a proiectelor din cadrul Programului de Stat 2020-2023.

S-A DECIS:

1. De aprobat rezultatele implementate, în anul 2020, din cadrul proiectului **20.80009.1606.38 Evaluarea multidimensională și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial la nivel național și regional în vederea impulsivării sectorului IMM în Republica Moldova**, director de proiect Vinogradova Natalia, dr., conf.cerc.
2. De aprobat Raportul anual privind progresul realizat de către echipa de cercetători din proiectul **20.80009.1606.38 Evaluarea multidimensională și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial la nivel național și regional în vederea impulsivării sectorului IMM în Republica Moldova**.

**Președinte al Consiliului,
m.c. al AȘM, dr.hab., prof.univ.**

Alexandru STRATAN

**Secretarul științific al Consiliului,
dr., conf. cerc.**

Angela TIMUȘ